
SHAVING DURING THE THREE WEEKS

JULY 11, 2023
YU TORAH MITZION KOLLEL
מטות/מסעי, Talmud Tuesday

THE PROHIBITION FOR A MOURNER TO SHAVE DURING THE FIRST 30 DAYS (SHLOSHIM)

1. תלמוד בבלי מסכת מועד קטן דף יד עמוד ב

<p>The source for the halakha that it is prohibited for a mourner to receive a haircut is derived from the fact that the Merciful One states to the sons of Aaron: "Let not the hair of your heads go loose" (Leviticus 10:6). It was prohibited for them to let their hair grow long during their period of mourning over the death of their brothers, Nadav and Avihu. By inference, it is teaching that for everyone else, i.e., non-priests, it is prohibited to cut their hair during the period of mourning.</p>	<p>אבל אסור בתספורת, מדקאמר להו רחמנא לבני אהרן ראשיכם אל תפרעו - מכלל דכולי עלמא אסור.</p>
--	---

2. תלמוד בבלי מסכת מועד קטן דף יט עמוד ב

<p>The Gemara asks now about the thirty-day mourning period: From where do we derive the thirty-day period of mourning? The Gemara answers: It is learned by way of a verbal analogy between one instance of the word pera and a different instance of the word pera stated with regard to a nazirite. Here, in the instructions given to Aaron not to mourn the deaths of his sons, it is written: "Let the hair of your heads not grow loose [tifra'u]" (Leviticus 10:6), which indicates that ordinary mourners are required to grow their hair long. And there, with regard to a nazirite, it is written: "He shall let the hair of his head grow long [pera]" (Numbers 6:5). Just as there, in the case of the nazirite, he must grow his hair for thirty days, so too, here a mourner must grow his hair for thirty days.</p>	<p>שלישים יום מנלן? - יליף פרע פרע מנזיר: כתיב הכא ראשיכם אל תפרעו וכתיב התם גדל פרע שער ראשו, מה להלן שלישים - אף כאן שלישים.</p>
---	--

3. רמב"ם הלכות אבל פרק ה הלכה ב

<p>(2) Which source teaches that a mourner is forbidden to have his hair cut? Leviticus 10:6 warns the sons of Aaron: "Do not let the hair of your heads grow untended." Implied is that every mourner is forbidden to cut his hair. Instead, he lets his hair grow untended. Just as he is forbidden to cut off his hair; so, too, he is forbidden to trim his beard and any other hair on his body. This applies to cutting hair and having one's own hair cut. If he was in the midst of a haircut and he heard that his father died, he may complete the haircut. This applies to cutting hair and having one's own hair cut. Similarly, it is forbidden to cut off one's mustache or to cut one's nails with a utensil. One may, however, bite off one's nails or trim them with one's other nails.</p>	<p>ומנין שהאבל אסור בתספורת, שהרי הזהיר בני אהרן ראשיכם אל תפרעו, מכלל שכל המתאבל אסור לספר שערו אלא מגדל פרע, וכשם שאסור לגלח שער ראשו כך אסור לגלח שער זקנו וכל שער שיש בו, אחד המגלח ואחד המתגלח, היה מגלח ושמע שמת אביו משלים תגלחת שערו אחד המגלח ואחד המתגלח, וכן אסור לגלח שפה וליטול צפרניו בכלי אבל בשיניו או שנוטל צפורן בצפורן מותר.</p>
--	---

4. רמב"ם הלכות אבל פרק ו הלכה א

(1) According to Rabbinic Law, a mourner should observe some of the mourning practices for 30 days. Which source did our Sages use as a support for the concept of 30 days? Deuteronomy 21:13 states: "And she shall cry for her father and mother for a month." Implied is that a mourner will feel discomfort for a month. /Glosses of the Raavad/ Avraham says that the gemara states as a Mitzvah "Do not let the hair of your heads grow untended" and we learn "Pera" "Pera" from Nazir.

מדברי סופרים שיהיה האבל נוהג במקצת דברי אבילות כל שלשים יום, ומניין סמכו חכמים לשלשים יום, שנאמר ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים, מכלל שהאבל מצטער כל שלשים יום. +/השגת הראב"ד/ מדברי סופרים וכו' עד מצטער שלשים יום. א"א בגמ' למצוה ראשיכם אל תפרעו ואתיא פרע פרע מנזיר עכ"ל. +

THE PROHIBITION FOR A MOURNER TO SHAVE DURING THE FIRST 12 MONTHS (י"ב חודש)

5. תלמוד בבלי מסכת מועד קטן דף כב עמוד ב

With regard to all deceased relatives except for parents, one may cut his hair after thirty days. In the case of one's father or mother, one may not cut his hair until his colleagues have rebuked him for his hair being too long.

על כל המתים כולן מסתפר לאחר שלשים יום, על אביו ועל אמו - עד שיגערו בו חבריו.

6. בעקבי הצאן סימן לח

...The rabbis instituted the mourning of Shiva, that the person should do very disgusting thing. For Shloshim, the rabbis instituted that the person should do mildly disgusting things. The rabbis never, however, instituted that a mourner has to be in pain, even during Shiva...

והי' נראה לומר בכיבוד הענין, דחכמים תקנו אבלות שבעה, שיהיה האבל נוהג בניווול מרובה, ובשלשים תקנו, שינהג במקצת ניוול. אבל מעולם לא תקנו חכמים שינהג האבל בצער, אפילו בתוך שבעה. וממילא באסטניס,

...Based on this we can explain the leniency regarding a mourner whose friends rebuke him within 12 months. Regarding the mourning of 12 months, the rabbis didn't obligate him to do something disgusting, but rather to limit his pleasures. When his friends rebuke him for not shaving, his not shaving is considered something disgusting and that isn't what the rabbis obligated him to during the 12 months, but rather to just limit his pleasure...

ועל דרך זה הי' נראה לבאר ג"כ ענין ההיתר דיגערו בו חבריו לאבל שבתוך י"ב חודש. דבי"ב חודש לא חייבו חכמים כלל בניהוג ניוול בעצמו, אלא רק במיעוט תענוגים, ובחבריו גוערין בו על אי-תגלחתו, כבר נכנס אי - התגלחת שלו בבחינה של ניוול, וזה לא חייבוהו חכמים בי"ב חודש, אלא דוקא שינהג במיעוט תענוגים. ומה"ט קיי"ל להלכה (עחי

7. שיעורי הרב עניני אבילות סימן כה עמודים עה-עו

We can speculate about the halacha of waiting until your friends rebuke you. Is the amount of the time of the prohibition. Namely, the prohibition of getting a haircut during the 12 months is only until your friends rebuke you? Or perhaps the prohibition to get a haircut lasts for 12 months and the rebuke is a dispensation to the prohibition to get a haircut...
Really the prohibition to get a haircut lasts for 12 months, and the rebuke just allows someone to waive the prohibition to get the haircut...

...ויש להסתפק בדיון זה ד"ע
שיגערו" בו חבריו": האם הוא
שיעור באיסור תספורת, פירוש
שלא נאסרה תספורת כל י"ב חודש
אלא עד שיגערו בו חבריו, או
דילמא לעולם נאסרה תספורת כל
י"ב חודש, וגערה הויה רק מתיר
להאיסור...
...דלעולם איסור התספורת נאמר
לכל י"ב חודש וגערה אינה אלא
מתיר לאיסור התספורת...

8. שולחן ערוך יורה דעה הלכות אבילות סימן שצא סעיף ד

For all other relatives, you can shave after Shloshim, but for one's mother and father you have to wait until your friends rebuke you.
Rama-... The amount of time for the rebuke is a dispute, but the custom is three months. In these places, we have the custom to not get any haircut for 12 months after one's father and mother pass away unless there was need one, like if one's hair gets heavy or he walks among non-Jews and would be considered disgusting with his hair and it would thus be permitted for him to shave.

על כל המתים מגלח לאחר שלשים ; על אביו ועל אמו, עד שיגערו בו חבריו.
הגה: ואין הרגל מהני אם פגע קודם שיגערו בו חבריו (טור). ועיין בא"ח סימן תקמ"ח.
ושיעור גערה יש בו פלוגתא, ונוהגים בג' חדשים (כדעת מהרא"י בפסקיו ואגודה ומהרי"ל והר"ן). ובמקומות אלו נוהגין שאין מסתפרין על אב ואם כל י"ב חדש (מהרי"ל מנהג קצת מקומות), אם לא לצורך, כגון שהכביד עליו שער, או שהולך בין עובדי כוכבים ומתנוול ביניהם בשערותיו, דמותר לספר (כן השיב הא"ז).

9. פתחי תשובה יורה דעה סימן שצ

See the Noda Beyhuda at the end where he writes that when we say that the amount for rebuke is three months, that is for those who only shave their head. For those who also shave their beards, however, the amount of time until rebuke will be shorter...

(ד) בג' חדשים עיי' (בתשובת נוי"ב חא"ח סיי' י"ד) בסופו שכתב דמה שאמרו שיעור גערה ג"ח היינו לאלו שמגלחין רק ראשם אבל לאלו שמגלחין זקנם (עיי' מספרים או במשיחה) שיעור גערה זמן קצר יותר...

10. שו"ת אגרות משה יורה דעה חלק ג סימן קנו

... The Rama teaches us that "rebuke" is just a sign for the length of hair that the rabbis didn't obligate the mourner, even for his father and mother, to be in pain for. Since the pain due to long hair isn't the same for each person, the rabbis gave the amount that his friends, who are normally with him and know how frequently he gets his hair cut, and based on that they understand how much is more than regular that he would be pained by. But if there aren't people to rebuke, we say the

...והשמיענו הרמ"א דהגערה הוא רק סימן לגודל השער ביותר שלא חייבוהו להאבל אף על אביו ואמו להצטער ביותר, ומחמת שלא לכל אינשי שוה הצער באורך השער נתנו השיעור בגערת חברים הרגילים עמו ויודעין איך דרכו להסתפר שמוזה יבינו בכמה יותר מהרגלו הוא מצטער, שלכן אם ליכא מי שיגער

normal amount of time to be pained is three months. But if that is the case, there isn't a definitive amount for all of the different places. Even different people in the same place won't have the amount of three months, since each place is different, since there are some places that are hot and some places that are cold and there are different standards of beauty in different places. Therefore, it is logical that the amount is two times the normal amount that a person has to pain himself, which each place and person has to evaluate based on his individual circumstance. Therefore, since the normal practice is a person gets a haircut once a month or every six weeks, so the amount of "rebuke" will be two times that which is 2 or 3 months, and by the Rama the most common time was three months...

שיערו דהצער ביותר לסתם אינשי הוא בג' חדשים. אבל אי"כ ליכא דבר מוחלט לכל המדינות ואף לא לכל אינשי שבמקום אחד שיעור הג' חדשים דודאי לא כל המדינות שוות שאיכא חלוק בין חמות לקרות ואיכא חלוק בין מדינות לענין הקפדת יופי וגם במקום אחד איכא הרבה אינשי. ולכן מסתבר ששני פעמים כפי הרגילות הוא שיעור הצער לכל מדינה כהרגלה ולכל יחיד כהרגלו, וכיון דבדרך כלל מסתפרים בכל חדש או לששה שבועות משערין שיעור גערה כבי פעמים מה שרגילים להסתפר דהיינו בי או ג' חדשים, ואצל הרמ"א בי פעמים הזמן המצוי ביותר הוא ג' חדשים...

11. YESODEI SEMOCHOS, PAGE 106

...Shaving may be resumed immediately after the shloshim and the time between subsequent shaves until the end of the twelve month period must be two or three times the normal interval between shaves...

THE PROHIBITION TO SHAVE DURING THE THREE WEEKS

12. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תשעה באב ושאר תעניות סימן תקנא סעיף יב

Cutting hair during this week, whether the hair of the head or any hair, is forbidden.

תספורת שבוע זה, אחד ראשו ואחד כל שער שבו, אסור.

13. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תשעה באב ושאר תעניות סימן תקנא סעיף ד

After the fast, (Tisha B'Av) it is permitted to get a haircut and do laundry right away. If Tisha B'Av falls out on a Sunday or on Shabbos but gets pushed off until Sunday, then it is permitted during both weeks, both before and after the fast. There is someone who says that there is a custom to forbid the entire week before except for Thursday and Friday.
Rama- We have the custom of being strict about laundry starting from Rosh Chodesh, but regarding haircuts we have the custom of being strict from the 17th of Tamuz.

לאחר התענית מותר לספר ולכבס מיד. ואם חל תשעה באב ביום ראשון או בשבת ונדחה לאחר השבת, מותר בשתי השבתות, בין שקודם התענית בין שאחרי. ויש מי שאומר שנהגו לאסור כל שבוע שלפניו, חוץ מיום ה' ויום ו'.
הגה: ונוהגין להחמיר מתחלת ראש חודש לענין כיבוס, אבל תספורת נוהגים להחמיר מי"ז בתמוז (מנהגים).

The View of Rav Moshe Feinstein

14. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן קב

Shaving during the days of Sefirah and during the three weeks in a scenario that it would cause a loss...

If someone was involved in some business, that if he didn't shave his beard during Sefirah or during the three weeks between the 17th of Tamuz and the 9th of Av it would lead to a loss of money, then it would be permitted to shave because the custom of not shaving wasn't practiced in a scenario of loss. The week that Tisha B'Av falls out on, however, is still forbidden since that is forbidden based on the law of the Gemara (and not based on custom.)

Moshe Feinstein

גלוח בימי הספירה ובין המצרים במקום הפסד א' דסליחות תשכ"ב. מע"כ הנכבד מר שמואל בערגער שליט"א. הנה אם אחד עוסק באיזה מסחר למלאכה שאם לא יסתפר את זקנו בימי הספירה ובימים שבין י"ז בתמוז לט' באב יהיה לו הפסד ממון אז מותר כי לא נהגו במקום הפסד. אבל בשבוע שחל בו ט' באב שאסור מדינא דגמ' סוף תענית (ל ע"א) אין להתיר. ידידו, משה פיינשטיין.

The View of Rav Soloveitchik

15. שיעורי הרב עניני תשעה באב סימן י עמוד כ

...And it appears that the custom of mourning from the 17th of Tamuz is like the mourning of י"ב חודש (12 months.) The mourning of the week that Tisha B'Av falls out on [and for the custom of the Rama from Rosh Chodesh until the fast (9 days)] is similar to the mourning of Shloshim (30 days.) On Tisha B'Av itself, we practice that apply during Shiva (7 days.)

...ונראה שהמנהג האבילות מ"יז בתמוז הוא בבחינת אבילות של י"ב חודש, ובשבוע שחל בו ט"ב [ולפי מנהג הרמ"א (ס"ג) מר"ח ועד התענית] הוי אבילות כעין שלשים, ובט"ב עצמו נוהגים כל דיני שבעה...

16. שיעורי הרב עניני תשעה באב סימן י עמוד כא

ולפ"ז נראה שמי שדרכו להתגלח בכל יום מותר להתגלח גם מ"ז בתמוז עד ר"ח אב, דהואיל והאבילות בזמן ההוא שוה לאבילות של י"ב חודש, ובי"ב חודש כבר נהגו העולם כרעת הפוסקים הסוברים שאבל הרגיל להתגלח בכל יום מגיע לשיעור גערה (ואז מותר לו להתגלח) אפי' אם נמנע מלהתגלח רק זמן קצר,² לכן ה"ה נמי י"ל לגבי האבילות מ"ז בתמוז עד ר"ח אב. אולם מר"ח ועד התענית שדינו כאבילות שלשים שאז אין גערה מועלת להתיר גילוח, כמבואר בשו"ע (י"ד סי' שצ ס"ד), ממילא מסתבר שיש לאסור להתגלח אפי' לאלו המתגלחים בכל יום.³

...And based on this it appears that someone who normally shaves everyday is permitted to shave from the 17th of Tamuz until Rosh Chodesh Av. The reason is that the mourning during the

three weeks is the equivalent of the mourning of י"ב חודש (12 months). During י"ב חודש, the world is lenient like the Poskim who hold that a mourner who normally shaves every day reaches the amount of rebuke (גערה) even if he stops shaving for just a short amount of time (and is thus allowed to shave.) Therefore, the same should be true about the mourning from the 17th of Tamuz until Rosh Chodesh Av. From Rosh Chodesh until Tisha B'Av, however, which has the status of Shloshim, where rebuke doesn't work to allow shaving, as seen in the Shulchan Aruch (Yoreh Deah 390:4), as a result it is logical to forbid shaving during these days even for those who shave every day.

17. נפש הרב עמוד קצא

Rav Soloveitchik explained that the custom of mourning from the 17th of Tamuz and on is like the mourning of י"ב חודש [and the same is true for the days of Sefirat Ha'Omer]. The week that Tisha B'Av falls out on is like Shloshim and Tisha B'Av is like Shiva. Based on this understanding, he thought it is permitted to shave during the days of Sefirah for those people who shave every day. The same would be true from the 17th of Tamuz until Rosh Chodesh Av. Since these time periods are the same as mourning for י"ב חודש, and regarding י"ב חודש the world follows the opinion that if you normally shave everyday and refrain from shaving for a little bit, that is considered the שיעור גערה. From Rosh Chodesh Av until the fast, which is treated like mourning of Shloshim, which rebuke doesn't permit, then there is a prohibition of shaving.

באבלות זספירה: רבנו הסביר שמנהג האבלות מ"י בתמו ואילך הוא בבחינת אבלות של י"ב חודש [וכמו כן בימי הספירה], ובשבוע שחל בו ט"ב (ולפי מנהג הרמ"א – מ"ח ועד התענית) – הוי בבחינת שלשים, ובט"ב גופו – נוהגים כל דיני שבעה. ועפ"י הבנה זו היה סבור שיותר להתגלח בימי הספירה – לאלו המתגלחים בכל יום, וכן מ"י בתמו עד ר"ח אב. שמאחר שדין זמנים אלו שוה לאבלות של י"ב חודש, וב"י חודש כבר נהגו העולם כדעת הפוסקים הסוברים, דהנהוג להתגלח בכל יום, וממתין קצת מלהתגלח – דזה כבר מיקרי שיעור גערה. ורק מ"ח אב עד לאחר התענית, שדינו כאבלות שלשים, דלא מהניא גערה להתיר, אז שפיר יש לאסור להתגלח. [וכעצם הנחתו

The View of Rav Aharon Lichtenstein

18. תלמוד בבלי מסכת תענית דף כו עמוד ב

During the week in which the Ninth of Av occurs, it is prohibited to cut one's hair and to launder clothes, but if the Ninth of Av occurs on a Friday, on Thursday these actions are permitted in deference to Shabbat.

...שבת שחל תשעה באב להיות בתוכה - אסור מלספר ומלכבס. ובחמישי מותרין מפני כבוד השבת...

19. מגן אברהם סימן תקנא ס"ק יד

The Hagahos Ashri says that haircuts are forbidden even for honoring Shabbat. And it appears to me the reason is that they didn't normally get a haircut every single week.

...וכ' בהג"א דתספורת אסור אפי' לכבוד שבת ונ"ל הטעם דבלא"ה אין רגילין לספר בכל שבוע:

20. בעניין גילוח לכבוד שבת בימי ספירת העומר, הרב ליכטנשטיין

...The Or Zarua writes that the leniency (of Kavod Shabbat) is just for laundry, but getting a haircut is still forbidden. The Magen Avraham, however, explains that the reason to forbid haircuts is because people normally do laundry every week but people don't normally get haircuts every week. If that is the case, regrading shaving, where people do shave every week, it would appear that even according to the Or Zarua it would be permitted to shave for Kavod Shabbat...

...אמנם באו"ז כתב שההיתר הוא רק לכיבוס וכבוד השבת, ואילו לספר - אסור, אך המג"א ביאר שהסיבה לאיסור היא משום שדרך לכבס כל שבוע, ואין דרך לספר כל שבוע, וא"כ, בגילוח, שדרך לגלח כל שבוע, נראה שאף לאו"ז יש להתיר לכבוד השבת...

21. SHAVING IN HONOR OF SHABBAT DURING THE OMER, R' AHARON LICHTENSTEIN

Summary: There are two reasons to permit those who shave daily to shave during the Omer on a normal weekday: 1. After several days one reaches the level of "ge'ara," where friends would scold him because he looks unpresentable (according to those who say that one does not have to actually be told by people). 2. The level of not shaving which causes discomfort and looks undignified is mandated only during shiva, but probably not during sheloshim and certainly not during the twelve-month period that the Omer parallels (Ritz Giat).

Hence, since kevod Shabbat takes precedence over mourning customs of the Omer (based on Ta'anit 26b), it is not only permissible, but obligatory to shave before Shabbat.

22. בעניין גילוח לכבוד שבת בימי ספירת העומר, הרב ליכטנשטיין

...Summary: There are two reasons to permit those who shave daily to shave during the Omer: 1. After several days one reaches the level of "ge'ara," 2. He doesn't have an obligation to act like a mourner (in Shiva). Even if you will forbid shaving during the week during Sefirah, nonetheless it appears simple that it is permitted and perhaps even obligated to shave in honor of Shabbat, like we find by the week that Tisha B'Av falls out on...

סיכום: נראה שיש מקום להתיר להתגלח בספירת העומר: א. משום שמגיע למצב של גערה ב. משום שאין חיוב לנהוג ניהוגי אבל. ואף אם נאסור להתגלח בימות החול בספירה, מ"מ נראה פשוט שיש להתיר ואולי אף לחייב, לכבוד השבת, כפי שמצינו בשבוע שחל בו תשעה באב.